

๑๓๒

**ความเห็นของคณะกรรมการการเลือกตั้งต่อร่างพระราชบัญญัติ
ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ....
เพื่อเสนอต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ตามมาตรา ๒๖๗ วรรคท้า
ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย**

ตามที่สภานิติบัญญัติแห่งชาติได้มีหนังสือ ต่วนที่สุก ที่ สว (สนช) ๐๐๐๗ / ๔๙๙ ลงวันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑ ส่งร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. .... ในคณะกรรมการการเลือกตั้งพิจารณาว่าร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าวที่สภานิติบัญญัติแห่งชาติให้ความเห็นชอบแล้วนั้น ทรงตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญหรือไม่ ซึ่งคณะกรรมการการเลือกตั้งพิจารณาว่าร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้แล้ว มีประเด็นที่ไม่ตรงตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ดังต่อไปนี้

๑. มาตรา ๔๔ การกำหนดหมายເຂດประจำตัวผู้สมัครโดยให้ผู้สมัครได้รับหมายເຂດประจำตัวผู้สมัครเรียล ตามลำดับการอื่นใบสมัคร ไม่ตรงตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญมาตรา ๒๖๔ (๑)

ในประเด็นนี้มีความเห็น ดังต่อไปนี้

๑. รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ทุกตั้งราช ๒๕๖๐ กำหนดที่มาของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ๒ ประเภท เช่นเดียวกับรัฐธรรมนูญฉบับปี ๒๕๕๐ และ ๒๕๕๐ คือมาจากแบ่งเขต เลือกตั้ง และมาจากบัญชีรายชื่อ แต่ต่างกันตรงที่ให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งลงคะแนนเลือกสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร แบบแบ่งเขตเลือกตั้งและสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อโดยใช้บัตรเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง เพียงอย่างเดียว โดยให้นำคะแนนแบบแบ่งเขตเลือกตั้งมาใช้คำนวณหาสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อ ดังนั้น การเลือกตั้งในระบบนี้บัตรเลือกตั้งจะมีความสำคัญยิ่ง เพราะเป็นการสะท้อนคะแนนนิยม ของพรรคการเมืองผ่านทางผู้สมัครแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง โดยเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญที่ต้องการให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งเลือกผู้แทนของตนโดยพิจารณา ๓ เรื่อง คือ

๑.๑ ผู้สมัครรับเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้งซึ่งเป็นการให้ความสำคัญแก่ตัวผู้สมัคร รับเลือกตั้งเป็นสำคัญ ตามมาตรา ๔๔ ของรัฐธรรมนูญ

๑.๒ นโยบายของพรรคระการเมืองที่ผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งสังกัดอยู่ตรงใจผู้มีสิทธิเลือกตั้งหรือไม่ ซึ่งจะเป็นผลคะแนนของพรรคระการเมืองใช้ในการคำนวณหาสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อของพรรคระการเมือง ตามมาตรา ๔๕ และมาตรา ๔๖ ของรัฐธรรมนูญ

๑.๓ ผู้ที่ถูกเสนอขึ้นเป็นนายกรัฐมนตรีตามที่พรรคระการเมืองเสนอขึ้นตามมาตรา ๘๘ ของรัฐธรรมนูญ

๒. การใช้บัตรเลือกตั้งเพียงใบเดียวเฉพาะแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง และการให้ผู้สมัครของแต่ละพรรคระได้หมายເຂດก่อตั้งกันในแต่ละเขตเลือกตั้งตามร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. .... มาตรา ๔๔ จะสร้างความซับซ้อนในการเลือกตั้ง เพราะบัตรเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้งมีให้ถูกหมายเลขโดยตรงต่อตัวผู้สมัครแบบแบ่งเขตเลือกตั้งเท่านั้น แต่ยังหมายความรวมไปถึงผู้ที่จะได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อและผู้ที่จะได้รับเสนอแต่งตั้งเป็นนายกรัฐมนตรีด้วย ซึ่งการลงคะแนนของผู้มีสิทธิเลือกตั้งจะสะท้อนคะแนนนิยมที่มีต่อพรรคระการเมืองด้วยการที่หมายເຂດของพรรคระการเมืองในแต่ละเขตเลือกตั้งก่อให้เกิดความไม่สงบเรียบร้อยระหว่างการหรือความยุ่งยากซับซ้อนให้กับประชาชน นอกเหนือนี้เพื่อให้สะท้อนเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญในบัตร

เลือกตั้งซึ่งเป็นต้องมีข้อมูลได้แก่ หมายเหตุผู้สมัครและข้อของพรรคการเมืองที่ผู้สมัครนับสังกัดอยู่ ซึ่งจะทำให้ต้องพิมพ์บัตรเลือกตั้งแยกต่างกันจำนวน ๑๕๐ เขตเลือกตั้ง ดังนั้น การกำหนดหมายเหตุผู้สมัครของแต่ละพรรคการเมืองให้แตกต่างกันนั้น มีผลผลกระทบต่อกระบวนการในการดำเนินการจัดพิมพ์บัตรเลือกตั้งซึ่งมีระยะเวลาจำกัดแล้วเพื่อให้ทันต่อการใช้งานอาจต้องกระจายการพิมพ์บัตรเลือกตั้งไปยังโรงพิมพ์ต่างจังหวัดซึ่งจะมีปัญหาในระบบวิถีความปลอดภัย อาจทำให้เกิดการปลอมแปลงบัตรเลือกตั้งได้ และการตรวจสอบการปลอมแปลงบัตรทำได้ยากขึ้น ซึ่งจะส่งผลทำให้การเลือกตั้งมีได้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม และหากมีเขตโควิดหนึ่งพิมพ์หมายเหตุเดียวกันจากผู้สมัครในเขตเลือกตั้งนั้นจะทำให้เกิดการร้องเรียนได้ ซึ่งปัญหาดังกล่าวข้างต้นอาจก่อให้เกิดข้อร้องเรียนว่าการดำเนินการเลือกตั้งเป็นไปโดยไม่สุจริตและเที่ยงธรรม ซึ่งไม่ตรงตามเจตนาการมณีของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ทุทธศึกษา ๒๕๖๐ มาตรา ๒๒๔ (๒) บัญญัติให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีหน้าที่และอำนาจ ในการควบคุมดูแลการเลือกตั้ง ให้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม

ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้นจึงมีความเห็นว่ามาตรา ๔๔ ของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. .... มีเนื้อหาไม่ตรงตามเจตนาการมณีของรัฐธรรมนูญ และมาตรา ๒๒๔ (๒)

๒. มาตรา ๒๔ วรรคสอง การกำหนดค่าใช้จ่ายในการหาเสียงของพรรคการเมืองเท่ากัน ไม่ตรงตามเจตนาการมณีของรัฐธรรมนูญมาตรา ๒๒๔ (๒)

ในประเด็นนี้มีความเห็น ดังต่อไปนี้

ในการดำเนินการจัดการเลือกตั้งที่ผ่านมาการกำหนดจำนวนเงินค่าใช้จ่ายของพรรคการเมืองในการหาเสียงเท่ากันนั้น คณะกรรมการการเลือกตั้งได้นำรือกับพรรคการเมืองเพื่อกำหนดค่าใช้จ่ายตั้งกล่าว โดยคณะกรรมการการเลือกตั้งจะออกประกาศคณะกรรมการการเลือกตั้งในเรื่องหลักเกณฑ์ และวิธีการกำหนดจำนวนเงินค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งหากเป็นกรณีผู้สมัครแบบแบ่งเขตเลือกตั้งจะกำหนดค่าใช้จ่ายในการหาเสียงของผู้สมัครหนึ่งคนไม่เกินหนึ่งล้านบาทและน้ำหนึ่งล้านบาท แต่หากเป็นกรณีค่าใช้จ่ายของพรรคการเมืองจะนำจำนวนเงินหนึ่งล้านบาทและน้ำหนึ่งล้านบาทคูณด้วยจำนวนผู้สมัคร สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในบัญชีรายชื่อ ซึ่งการคิดค่าใช้จ่ายของพรรคการเมืองในรูปแบบนี้จะถือว่าลักษณะเป็นธรรมดามาหลักสัดส่วนในการส่งผู้สมัครรับเลือกตั้ง ดังนั้น การที่ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. .... มาตรา ๒๔ วรรคสอง กำหนดให้ค่าใช้จ่ายในการหาเสียงเลือกตั้งของพรรคการเมืองเท่ากันนั้นอาจก่อให้เกิดปัญหาในเรื่องการไม่เป็นธรรมระหว่างพรรคการเมืองเลือกและพรรคการเมืองใหญ่ เนื่องจากแต่ละพรรคการมีต้นทุนในการดำเนินการหาเสียงที่ไม่เท่ากัน หากพรรคการเมืองส่งผู้สมัครแบบบัญชีรายชื่อมากก็จะมีต้นทุนในการหาเสียงมากกว่าพรรคการที่ส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งน้อยกว่า แม้การเลือกตั้งในครั้งนี้จะใช้บัตรเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้งเพียงอย่างเดียวซึ่งจะทำให้ค่าใช้จ่ายในการหาเสียงของพรรคการเมืองคล่องตัวตาม การกำหนดค่าใช้จ่ายในการหาเสียงของพรรคการเมืองโดยเท่ากันจึงเป็นการกำหนดความเท่าเทียมโดยมีต้องยุบหนึ่งฐานความเป็นธรรมตามหลักสัดส่วนการส่งผู้สมัครของพรรคการเมืองเลือกและพรรคการเมืองใหญ่ ซึ่งการที่กฎหมายกำหนดไว้ในกรณีนี้อาจเกิดปัญหาความไม่เป็นธรรมซึ่งนำไปสู่การร้องเรียน ที่ทำให้ต้องดำเนินการจัดการเลือกตั้งไม่เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยง ซึ่งไม่ตรงตามเจตนาการมณีของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ทุทธศึกษา ๒๕๖๐ มาตรา ๒๒๔ (๒) ที่บัญญัติให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีหน้าที่และอำนาจ ในการควบคุมดูแลการเลือกตั้ง ให้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม

๓. มาตรา ๗๓ ไม่ได้ห้ามการโฆษณาหาเสียงด้วยการจัดให้มีมหรสพหรือการรื้นเริงต่างๆ ไม่ตรงตาม
เจตนาของรัฐธรรมนูญมาตรา ๒๒๔ (๒) มาตรา ๒๕๘ ก.(๑) และมาตรา ๗๔

ในประเด็นนี้มีความเห็น ดังต่อไปนี้

๑. ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๐๑ มีได้ห้ามการโฆษณาหาเสียงด้วยการจัดให้มีมหรสพหรือการรื้นเริง ซึ่งสมัยนั้นเป็นการจัดให้มีการเลือกตั้งภายในประเทศไทยเปลี่ยนรูปแบบการปกครองมาใหม่นานและพรรคร่วมเมืองก็ไม่ได้มีจำนวนหลากหลายถัดจากที่ประเทศไทยเปลี่ยนรูปแบบการปกครองมาใหม่นานและพรรคร่วมเมืองก็ไม่ได้มีจำนวนหลากหลายถัดจากที่ประเทศไทยเปลี่ยนรูปแบบการปกครองมาใหม่นานและประชาชานตัดสินใจลงคะแนนโดยมิได้อุบัติพื้นฐานของนโยบายของพรรคร่วมเมือง แต่ตัดสินใจบนพื้นฐานของความบันเทิงหรือความสนุกสนานจากการจัดให้มีมหรสพหรือการรื้นเริงที่พรรคร่วมเมืองจัดมา และตั้งแต่นั้นมาพระราษฎร์บัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๒๖ จึงกำหนดห้ามไม่ได้มีการโฆษณาหาเสียงด้วยการจัดให้มีมหรสพหรือการรื้นเริง และการห้ามดังกล่าวทำหน้าที่ไว้ในกฎหมายเลือกตั้งทุกฉบับมาจนถึงปัจจุบัน

๒. บทบัญญัติตามมาตรา ๒๒๔ (๒) ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย กำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีหน้าที่ในการดำเนินการจัดการเลือกตั้งให้เป็นไปโดยอุจจิจัดและเที่ยงธรรม แต่กรณีที่ร่างมาตรา ๗๓ ไม่ได้กำหนดค่าห้ามไม่ได้มีการโฆษณาหาเสียงด้วยการจัดให้มีมหรสพหรือการรื้นเริงต่างๆ ไว้นั้นอาจก่อให้เกิดปัญหาในทางปฏิบัติงาน ดังนี้

(๑) การจัดให้มีมหรสพหรืองานรื้นเริงอาจทำให้ผู้สมัครหรือหัวคะแนนก้าหนด มาตรการ หรือวิธีการต่างๆ เพื่อแข่งขันกันเพื่อชักชวนให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งมาลงคะแนนเลือกตั้งให้แก่ตนเอง หรือไม่เลือกผู้สมัครอื่น รวมถึงอาจมีการมอบแฟ芳เกียร์กับกระบวนการใช้จ่ายเงินในการจ้างมหรสพมาทำการแสดง ทำให้เกิดปัญหาและอาจมีการร้องเรียนที่ไม่เป็นธรรมเกิดขึ้น

(๒) ในการจัดให้มีมหรสพหรืองานรื้นเริงจะนำไปสู่การก่อให้เกิดความไม่สงบ เรียบร้อยในงาน เช่นมีการทะเลาะวิวาทเกิดความวุ่นวาย เป็นต้น ซึ่งกรณีดังกล่าวอาจเป็นเหตุให้มีการร้องเรียนเกิดขึ้น ประกอบกับกรณีดังกล่าวต้องเพิ่มกำลังรักษาความสงบเรียบร้อยในบริเวณงานเพิ่มขึ้นอีกด้วย

ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้นจึงเห็นว่า การจัดให้มีมหรสพและงานรื้นเริงอาจก่อให้เกิดปัญหา ทั้งในเรื่องเงิน ทรัพย์สิน และความสงบเรียบร้อยในสถานที่จัดงาน ซึ่งนำไปสู่การร้องเรียน ที่ทำให้การดำเนินการจัดการเลือกตั้งไม่เป็นไปโดยอุจจิจัดและเที่ยง ซึ่งไม่ตรงตามเจตนาของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๐๐ มาตรา ๒๒๔ (๒)

๓. บทบัญญัติตามมาตรา ๒๕๘ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยกำหนดว่าในการดำเนินการปฏิรูปประเทศอย่างน้อยในด้านต่างๆ ให้เกิดผล ดังต่อไปนี้ ก. ด้านการเมือง (๑) ให้ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมทางการเมืองรวมตลอดทั้งการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ รู้จักยอมรับในความเห็นทางการเมืองโดยสุจริตที่แตกต่างกัน และให้ประชาชนใช้สิทธิเลือกตั้งและออกเสียงประชาคมติดตามอิสระปราศจากการครอบจ้ำไม่ว่าด้วยทางใด

ซึ่งเมื่อพิจารณาตามบทบัญญัติตั้งกล่าวจะเห็นได้ว่าเจตนาของรัฐธรรมนูญคือให้ประชาชนใช้สิทธิเลือกตั้งและออกเสียงประชาคมติดตามอิสระปราศจากการครอบจ้ำไม่ว่าด้วยทางใด แต่ในร่าง

นาครา ๗๓ ไม่ได้กำหนดห้ามให้มีการหาเสียงโดยจัดให้มีมหรสพหรือการรื้นเริง อาจก่อให้พระคกรเมืองหรือผู้สมัครกำหนดมาตรการในการหาเสียง เช่น นำนักแสดงที่มีชื่อเสียงเป็นพื้นของประชาชนพูดในมีน้ำว่า ขัชชานให้เลือกผู้สมัครที่จังหวัดมา เป็นต้น ซึ่งกรณีดังกล่าวอาจทำให้ประชาชนที่เข้าร่วมรับชมการแสดงถูกครอบครัว เพราความเชื่อชอบในตัวนักแสดงหรือกลุ่มนักแสดงดังกล่าวทำให้ตัดสินใจเลือกผู้สมัครตามที่นักแสดงโน้มน้าวได้ ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้นจึงเห็นว่ากรณีนี้เป็นการกระทำอันไม่ตรงกับเจตนาณณ์ของรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๒๔๔ ก. (๑)

๔. บทบัญญิตามตรา ๗๘ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้รัฐเพิ่งเสริมให้ประชาชนและชุมชนมีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข และมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศด้านต่างๆ การจัดทำบริการสาธารณะทั้งในระดับชาติและระดับท้องถิ่น การตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ รวมถึงการตัดสินใจทางการเมือง และการอื่นใดบรรดาที่อาจมีผลกระทบต่อประชาชนหรือชุมชน

ซึ่งเมื่อพิจารณาตามบทบัญญิติดังกล่าวจะเห็นได้ว่าเจตนาณณ์ของรัฐธรรมนูญต้องการให้รัฐเพิ่งเสริมให้ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ ทรงเป็นประมุข ตลอดถึงการตัดสินใจทางการเมือง ดังนั้น การให้มีการโฆษณาหาเสียงด้วยการจัดให้มีมหรสพหรือการรื้นเริงต่างๆ ในกรณีหาเสียงเลือกตั้งได้ จึงเป็นการที่รัฐไม่ได้ส่งเสริมให้ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับการปกครองระบอบประชาธิปไตยในการตัดสินใจทางการเมืองจากการที่ผู้สมัครหรือผู้ใด หรือพระคกรเมืองจัดให้มีการแสดงถึงการเมืองหรือการรื้นเริงเพื่อการหาเสียงเลือกตั้งของตน หากผู้สมัครหรือผู้ใด หรือพระคกรเมืองจัดให้มีการแสดงถึงการเมืองหรือการรื้นเริงได้ถูกใจประชาชนมากกว่าก็จะได้รับประโยชน์ในทางการเมือง ซึ่งไม่ได้เป็นไปตามวิถีแห่งการปกครองระบอบประชาธิปไตยที่ประชาชนควรคำนึงถึงนโยบายของพระคกรเมืองเป็นสำคัญในการตัดสินใจเลือกผู้สมัครเพื่อเป็นตัวแทนของตนในการบริหารประเทศ อันทำให้ขาดต่อนาครา นาครา ๗๘ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐

ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้นจึงเห็นว่าการไม่กำหนดห้ามมีให้มีการโฆษณาหาเสียงเลือกตั้งโดยการจัดให้มีมหรสพหรือการรื้นเริงไม่ตรงตามเจตนาณณ์ มาตรา ๒๔๔ (๑) มาตรา ๒๔๔ ก. (๑) และมาตรา ๗๘ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐

๕. นาครา ๙๓ กรณีการศาลสั่งให้มีการเลือกตั้งใหม่ภายในหลังประกาศผลการเลือกตั้ง ไม่ตรงตามเจตนาณณ์ของรัฐธรรมนูญมาตรา ๒๖๖ วรรคหนึ่ง

ในประเทินนี้มีความเห็น ดังต่อไปนี้

ตามมาตรา ๒๖๖ วรรคหนึ่งของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติว่าภายหลังประกาศผลการเลือกตั้ง มีหลักฐานอันควรเชื่อให้ว่าผู้สมัครรับเลือกตั้งหรือผู้สมัครรับเลือกผู้ใดกระทำการทุจริตในการเลือกตั้งหรือการเลือกหรือรู้เห็นกับการกระทำของบุคคลอื่น ให้คอมมิชชันการการเลือกตั้งยืนคำร้องขอคำปฏิกาเพื่อสั่งเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง หรือเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้น

ซึ่งเมื่อพิจารณาตามบทบัญญัติตั้งกล่าวจะเห็นได้ว่าเจตนามณ์ของรัฐธรรมนูญคือให้ศาลฎีกานี้อำนวยในการ ๑. สั่งเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง หรือ ๒. เพิกถอนสิทธิเลือกตั้ง แต่ในร่างมาตรา ๑๓๓ ของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. .... ได้กำหนดเพิ่มเติมโดยให้ศาลฎีกานี้อำนวยในการสั่งให้มีการเลือกตั้งใหม่ได้ด้วย ซึ่งกรณีนี้เป็นการเขียนให้อ่านเจกันว่า ที่รัฐธรรมนูญกำหนดไว้ จึงเห็นว่าบทบัญญัติในร่างมาตราตั้งกล่าวไม่ตรงตามเจตนามณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ทุหตศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๑๖๖ วรรคหนึ่ง

๔. มาตรา ๑๓๔ กรณีภายในหลังประกาศผลการเลือกตั้ง ศาลฎีกาสั่งให้เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง ไม่ตรงตามเจตนามณ์ของรัฐธรรมนูญมาตรา ๑๖๖ วรรคหนึ่ง

ในประเด็นนี้ความเห็น ดังต่อไปนี้

ตามมาตรา ๑๖๖ วรรคหนึ่งของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติว่าภายในหลังประกาศผลการเลือกตั้ง หรือมีการเลือกตั้งแล้ว มีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าผู้สมัครรับเลือกตั้งหรือผู้สมัครรับเลือกผู้ใดกระทำการทุจริตในการเลือกตั้งหรือการเลือกหรือรู้เห็นกับการกระทำการของบุคคลอื่น ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งยืนคำร้องต่อศาลฎีกาเพื่อสั่งเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง หรือเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้น

ซึ่งเมื่อพิจารณาตามบทบัญญัติตั้งกล่าวจะเห็นได้ว่าเจตนามณ์ของรัฐธรรมนูญคือให้ศาลฎีกานี้อำนวยในการ ๑. สั่งเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง หรือ ๒. เพิกถอนสิทธิเลือกตั้งได้ แต่ในร่างมาตรา ๑๓๔ กำหนดภายในหลังประกาศผลการเลือกตั้งแล้ว ถ้ามีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าผู้สมัครหรือผู้ใดกระทำการอันเป็นการทุจริตในการเลือกตั้ง หรือรู้เห็นกับการกระทำการของบุคคลอื่น ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งคำร้องต่อศาลฎีกาเพื่อเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้นั้นด้วย ซึ่งเป็นการเขียนให้อ่านเจกันไม่ครบถ้วนหมากรัฐธรรมนูญ ด้วยเหตุผลตั้งกล่าวจึงเห็นว่าบทบัญญัติในร่างมาตราตั้งกล่าวไม่ตรงตามเจตนามณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ทุหตศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๑๖๖ วรรคหนึ่ง

อี๊ คณะกรรมการการเลือกตั้งให้มีข้อสังเกตเพิ่มเติมในประเด็นการเปิดให้มีการออกเสียงลงคะแนนเลือกตั้งดังนี้

๑. ต้องเพิ่มค่าตอบแทนให้กับคณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง เนื่องจากกรณีที่ขยายระยะเวลาการลงคะแนนออกไปตั้งแต่ ๐๗.๐๐ น. ถึง ๑๗.๐๐ น. จะทำให้กรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งต้องมาปฏิบัติหน้าที่ตั้งแต่เวลา ๐๕.๐๐ น. และจะทำหน้าที่แล้วเสร็จในเวลา ๒๐.๐๐ น. โดยบุคคลเหล่านี้ต้องมีหน้าที่ตั้งแต่รับวัสดุ อุปกรณ์มาอย่างสถาบันที่เลือกตั้ง และเมื่อปิดการลงคะแนนต้องทำการนับคะแนนจนเสร็จ แล้วนำส่งวัสดุ

อุปกรณ์ไปยังที่ทำการคณะกรรมการประจำเขตเลือกตั้ง ซึ่งได้ร่วมแล้วจะให้เวลาในการปฏิบัติหน้าที่ประมาณ ๑๕ ชั่วโมง

๒. ควรมีกฎหมายรองรับในเรื่องการรายงานผลคะแนนเลือกตั้งสำหรับหน่วยเลือกตั้งที่อยู่ใน ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้ เนื่องจากเมืองชายแดนจะไม่สามารถลงคะแนนไปจนถึง ๗๗.๐๐ น. ในกรณีนับคะแนนที่หน่วยเลือกตั้งอาจเกิดความล่าช้าออกไปทำให้ไม่ปิดอุปกรณ์ในการปฏิบัติหน้าที่ของกรรมการประจำหน่วยในการนี้อาจกำหนดให้มีการใช้เทคโนโลยีเข้ามาช่วยในเรื่องการรายงานผลคะแนนมาก่อนล่วงหน้าแล้วให้เก็บผลคะแนนทั่วจริงไว้ในที่ปิดอุปกรณ์และนำส่งในวันถัดมาได้

๓. กรณีที่ชายแดนจะลงคะแนนการเลือกตั้งออกไปจนถึง ๗๗.๐๐ น. ทำให้ระยะเวลาในการนับคะแนนภัยหลังปิดการลงคะแนนอาจล่วงเลยไปจนถึงเวลา ๒๐.๐๐ น. ซึ่งเป็นเวลาที่อาจก่อให้เกิดปัญหา และอุปสรรคในเรื่องความไม่ปิดอุปกรณ์ในการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ปฏิบัติงานในพื้นที่ ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้ ซึ่งอาจต้องเก็บรักษาบัตรเลือกตั้งไว้และทำการนับคะแนนในวันรุ่งขึ้น